

Senast reviderat: 2025-05-19

Dokumentet gäller för: Specialistmedicin Sektion Gastroenterologi Sahlgrenska

Innehållsansvarig: Maria Antonella Burza

Uppföljning av levertransplanterade patienter på Mag-tarmmottagning Sahlgrenska

Bakgrund

På Mag-tarmmottagning SU/S följs patienter som är levertransplanterade som tillhör Gastrosektionen ordinarie upptagningsområde eller har följts på mottagningen innan transplantation. Transplantationscentrum remitterar patienten tidigast ett år efter transplantation och patienten skall vara stabil.

Patienter som är levertransplanterade har en ökad risk för följsjukdomar som ofta är kopplade till grundsjukdomen eller den nödvändiga immundämpande behandlingen. För att upptäcka dessa komplikationer rekommenderar nationella riktlinjerna, utöver rutinproven vid alla återbesök, en utvidgad provtagning minst en gång om året.

Provtagning och kontroller

Ltx-rutin (3-4 ggr/år)

Hb, LPK, TPK

ASAT, ALAT, ALP, Bilirubin

Albumin

Kreatinin + eGFR, Natrium, Kalium, Calcium,

P-glukos

Läkemedelskoncentration (Man får diktera vilket immunodämpande läkemedel ska mätas)

Ltx-årlig (1 gång/år)

Hb, LPK, TPK

ASAT, ALAT, ALP, Bilirubin

PK (INR), Albumin

Kreatinin +eGFR, Natrium, Kalium, Calcium, Magnesium, Urea, Fosfat, Standardbikarbonat,

Urat

P-glukos, HbA1c

Kolesterol, Triglycerider, LDL, HDL

B-PEth

Postadress:

Verksamhet Specialistmedicin
Sektionen för Gastroenterologi och hepatologi
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
413 45 Göteborg

Telefon:

031-342 10 00

Webbplats:

sahlgrenska.se

Urinsticka, U-Albumin/Kreatinin-kvot
Läkemedelskoncentration (Man får diktera vilket immunodämpande läkemedel ska mätas)

Njurfunktionsundersökning

Iohexolclearance genomförs vid kontroller efter 1, 2, 3, 5, och 7 år.
Därefter görs undersökning vart 3:e år hos patienter med god och stabil njurfunktion.

Bentäthetsmätning

DEXA görs rutinmässigt vid första årskontrollen på Transplantationsmottagning. Därefter görs mätning beroende på utgångsresultat och förekomst av riskfaktorer, till exempel kvinnligt kön, ålder, ärftlighet, inaktivitet, låg kroppsvikt, rökning, alkoholkonsumtion, reumatisk sjukdom eller behandling med steroider.

Hudkontroll

Kom ihåg att ge skriftliga information till transplanterade patienter om solskydd (Informationsblad finns på mottagningen).
Transplanterade patienter kan remitteras till Posttransplantation mottagning (PDTX) på Hudkliniken Sahlgrenska. Man får diktera en vanlig remiss.

Mottagningsbesök

Första besök efter överremittering till Magtarmmottagning

Samma rutin som vid årskontroll.
Ta ställning om antikroppar mot HAV och HBV ska tas.
Öppna en "Patientsbakgrund" under fria aktiviteter och skriv en sammanfattning av sjukdomar innan och efter transplantation samt förlopp efter levertransplantation.

Mellanliggande återbesök

Provtagning enligt kit "Ltx-rutin" + läkemedelskoncentration.
I början, får man planera prover+besök var 3:e månad. På sikt kan återbesöken glesas ut till var 4:e månad och i några fall till var 6:e månad.
Om patient är kliniskt stabil, kan man erbjuda patienter att ha mellanliggande återbesök som digitalt vårdmöte eller telefonuppföljning.
Mellanliggande återbesök bokas som 30-minuters besök.

Vid varje besök får man gå igenom aktuella läkemedel och ta ställning till dosering av immundämpande läkemedel. Uppdatera aktuell medicinlista under "Aktuella Ordinationer" i Melior. Ange målkoncentration för immundämpande läkemedel i besöksanteckning och medicinlista.

Års-kontroll återbesök

Provtagning enligt kit "Ltx-årlig" + läkemedelskoncentration.

Årskontroll planeras som fysiskt besök samma månad som levertransplantation gjordes och som en 45-minuters besök.

Elasticitetsmätning.

Uppdatera aktuell medicinlista under "Aktuella Ordinationer" i Melior.

Dokumentation

En sedvanlig anteckning om mottagningsbesöket upprättas i Melior, se bifogad mall.

Dikteringsmall

Anteckning från årskontroller är ett underlag för uppföljande besök. En koncis årskontrollsanteckning tillåter att man snabbt får en överblick även om man inte tidigare varit involverad i vården av patienten. Årskontrollen ska ge en bedömning av patientens aktuella tillstånd och ett ställningstagande till fortsatt behandling och medicinering. Minimalt ska följande sökord ingå:

Tidigare/Nuvarande sjukdomar

Hänvisa till Patientsbakgrund MED54 under Fria Aktiviteter

Aktuellt

Ska innehålla en kort bakgrund om leversjukdomen och anledning till levertransplantation samt information om relevanta händelser sedan före årskontroll.

Har det inträffat:

- Rejektioner
- Infektioner
- Försämring av njurfunktion
- Metabola komplikationer
- Malignitet
- Kardiovaskulär sjukdom

Senaste lohexolclearance, DEXA, Hudkontroll, ev. andra klinfys/röntgenundersökningar.

Hos patienter i arbetsför ålder ev. återgång till arbete/skola.

Hos patient med malignitet som anledning till transplantation, kommentera om senaste surveillance undersökning.

Aktuella Läkemedel

Hänvisa till Aktuella ordinationer men skriv i anteckning namn och dosering på immundämpande läkemedel.

Postadress:

Verksamhet Specialistmedicin
Sektionen för Gastroenterologi och hepatologi
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
413 45 Göteborg

Telefon:

031-342 10 00

Webbplats:

sahlgrenska.se

Kommentar till provsvar

Relevanta provsvar såsom leverstatus, leverfunktionsparametrar, elstatus, blodsocker, HbA1c, lipidstatus, hepatitserologi, PEth, koncentration av immundämpande läkemedel.

Kommentar till undersökning

Elasticitetsmätning

Bedömning, åtgärd

Beskriv om okomplicerat förlopp eller om det har inträffat några komplikationer och i så fall vilka.

- Kommentera om de följande saker sedan föregående årskontroll:
- Adherence till immundämpande behandling
- Anledning till justering av immundämpande behandling
- Målkoncentration för immundämpande läkemedel närmaste året
- Behov av kompletterande vaccinationer
- Nästa kontroll för Iohexolclearance och DEXA; ev. skicka ny remiss.
- Ta ställning om ny remiss till PDTX mottagning på Hudkliniken ska utfärdas.

Vaccinationer efter levertransplantation

Levande vacciner är kontraindicerade efter Ltx.

Vaccinationer påbörjas tidigast 6 månader efter Ltx.

En remiss för komplettering av vaccinationer kan skrivas till Infektionsmottagning Östra.

Se även rutin som gäller pre och post-LTx: [Vaccination vid organtransplantation – buk- och thoraxorgan \(vuxna\) \(vgregion.se\)](http://vgregion.se)

Vaccination mot HAV och HBV

Titrar på antikroppar ska följas med regelbundna intervaller och inför utlandsresor.

Om negativa antikroppar mot HAV, rekommenderas boostervaccination.

Om anti-HBs <10 IU/L rekommenderas boostervaccination.

Vaccin mot pneumokocker

Ev. påfyllnadsdos eller andra vaccin beror på vilken typ av vaccin patienten har fått innan transplantation.

Postadress:

Verksamhet Specialistmedicin
Sektionen för Gastroenterologi och hepatologi
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
413 45 Göteborg

Telefon:

031-342 10 00

Webbplats:

sahlgrenska.se

Var god se rutin [Vaccination vid organtransplantation – buk- och thoraxorgan \(vuxna\) \(vgregion.se\)](#) eller stäm av med infektionskonsult för immundefekta.

Vaccin mot influensa

Rekommenderas årligen

Covid-19 vaccin

Rekommenderas. Fortsätt med påfyllnadsdos enligt FHM rekommendationer.

Vaccin mot difteri, stelkramp och kikhosta (Boostrix®, diTekiBooster®) alt. inkludera även polio (Boostrix Polio®).

En påfyllnadsdos mot difteri och stelkramp rekommenderas vart 20:e år efter grundvaccination. Om patient planerar resa till ett land där polio förekommer, ge Boostrix Polio®.

Ansvar

Läkare och sjuksköterskor på Mag-tarmmottagningen

Uppföljning, utvärdering och revision

Vårdenhetschef och sektionschef ansvarar för regelbunden uppföljning och utvärdering av verksamhetens styrande dokument. Revideringsansvarig är innehållsansvarig eller dennes av Sektionschef utsedd ersättare. Medvetet avsteg dokumenteras i Melior om det är kopplat till patient. Övriga orsaker till avsteg rapporteras i MedControl PRO.

Granskare/arbetsgrupp

Per Hedenström Sektionschef Sektionen för Gastroenterologi och Hepatologi
Gisela Ringström Vårdenhetschef Sektionen för Gastroenterologi och Hepatologi
Maria Antonella Burza Överläkare Sektionen för Gastroenterologi och Hepatologi

Postadress:

Verksamhet Specialistmedicin
Sektionen för Gastroenterologi och hepatologi
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
413 45 Göteborg

Telefon:

031-342 10 00

Webbplats:

sahlgrenska.se